

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 kor.
 Negyedévre 4 »
 Helyben háshos hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 »

TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kóriratok visszaadását
 vagy megőrsésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

Szövetkezeti ünnep.

Ünnepe volt a szövetkezeti eszmének Margittán. Az a hatalmas, fel nem tartoztatható, győzelmes elnyomulás, a melyet a szövetkezeti eszme Magyarországon aránylag rövid idő alatt tett, fényesen tükröződött vissza a margittai gyűlésen. Olyan politikai sulyu férfiúnak, mint Tisza István grófnak a szövetkezeti zászló alá sorakozása kétségtelen biznysága annak, hogy a szövetkezetekre Magyarország jövőjében nagy szerep vár.

Nemcsak ott volt Tisza István a gyűlésen, hanem ő volt annak elnöke is. Ő fejtette ki ékes szavakkal, meggyőződése egész erejével a szövetkezetek fontosságát a kis ember megerősödésére. A többi előadó is, köztük a váradi egyházmegyének a szövetkezeti mozgalomban is lelkesen apostolkodó két papja *Rózemberesky Gyula* és *Brösztel Lajos* esperesek nagy hatással és meggyőző erővel fejtegették a szövetkezeti eszme jelentőségét.

Következzenek a szép szavakra még szebb tettek: a margittai szép ünnepre következzenek eredményes munkanapok, terjedjenek, erősödjenek, hódítsanak a szövetkezetek széles Biharországban!

*

A szövetkezetek nagygyűlése.

Tisza István Margittán.

A szövetkezeti nagygyűlés elé igen nagy érdeklődéssel tekintett az egész vármegye, ami nagyon is érthető, mert a szövetkezeteknek Bihar megye ugyszólván a legjobb talaja. A nagyjelentőségű gyűlés tekintélyét nagyban emelte maga az a tény, hogy *Tisza István* gróf is részt vett azon, sőt az egész gyűlésen elnökölt.

A gyűlés lefolyásáról a következőket sikerült megszerezniünk.

Dél előtt 10 órakor megkezdődött az érdeklődők felvonulása a margittai községházára. A gyülekezők tömege között egyszerre hatalmas autó tűnik fel, mely előkelő utasával gróf *Tisza István*nal egyenesen a főszozolgabírói lak elé rohogott. Amerre *Tisza István* elhaladt, mindenütt nagy éljenzéssel fogadták. *Tisza István*nal vele volt felesége is, akivel már az előző napon megérkeztek Bályokra, ahol gróf *Károlyi Gyula*nak voltak vendégei.

A főszozolgabírói épületbe küldöttség ment *Tisza István* grófért. A küldöttség veze-

tői voltak *Brösztel Lajos*, dr *Pálffy Gyula*, *Lipeczky Gyula*. A küldöttség ezután gróf *Tisza István*nal az élén, a városháza udvarára vonult, ahol a nagygyűlésre az érdeklődők nagy tábora gyűlt össze.

Tisza megérkezésekor hatalmas éljenzéssel fogadták, amit *Tisza* néma fejbólintással köszönt meg. Ezután a közönség elfoglalta helyét és kezdetét vette a nagygyűlés.

Tisza István mellett ott voltak *Miskolczi Ferenc* dr, *Márkus László*, *Károlyi Gyula* gróf, *Telegdi József* stb. stb.

Tisza István elnök általános csendben nyitotta meg a nagygyűlést. Beszédében a szövetkezetek nagy fontosságát fejegeti. Rámutat azokra az előnyökre, amelyek a szövetkezetek után hárulnak a kisgazdáknak. A kisgazdák sokkal jobban teszik, ha belépnek a szövetkezetbe és nem váltók útján igyekeznek maguknak takarékpénztárakból pénzt keríteni. Ily módon betétek által segítenek önmagukon. Hogy mily nagy áldás a szövetkezet a gardaközönségre, azt számszerű adatokkal csupán 1909 januártól 1909. év végeig van módjában ismerteni.

Ez az egy évi statisztikai kimutatás is fényes bizonyosságát adja a szövetkezeti élet létjogosultságának és nagyfontosságának. Kifejti a bemutatott adatok alapján, hogy a szövetkezetek nem nyereségre dolgoznak, hanem minden igyekezetük a tagok helyzetének segítésére irányul. Kéri a közönséget, istápolja továbbra is a szövetkezeteket, mint eddig tette és lépjenek a tagok közé minél nagyobb számban. A szövetkezetek vezetőit pedig arra kéri, hogy továbbra is dolgozzanak oly önzetlenül, mint tették eddig.

Tisza István beszédét hatalmas éljenzés és taps közben fejezte be.

Tisza István után a szövetkezetek főellenőre *Pirovich József* a szövetkezetek tizenkét évi működéséről számolt be. Részletes kimutatásban tünteti ki a szövetkezetek működését.

Brösztel Lajos a szövetkezeti magtárak jelentőségét fejegeti. Elmondja, hogy a magtáraknak mi a céljuk. A kisgazda közönség nincs kényszerítve rá, hogy gabonatermését szorultság esetén potom árért értékesítse, mert a magtárból megkapja annak folyó értékét, sőt tavasszal vissza is válthatja. Kifejti, hogy mennyire korlátozzák az ilyen magtárak a szeszálók tulkapásait.

Rózemberesky Gyula a szövetkezetek anyagi és erkölcsi hasznáról beszélt. Buzdította a közönséget a szövetkezetek pártfogására. Végül

Pirovich József beszélt ismét a szövetkezetek lényegesebb hibáiról.

Bankett.

A nagygyűlést bankett követte, mely a községháza nagytermében folyt le.

A banketten az első pohárköszöntőt dr *Márkus László*, a margittai kerület képviselője tartotta. Lelekesen emelte ki gróf *Tisza István* személyét, mint az ország nagy férfiját, aki a vármegyei életben oly tevékeny részt vesz ki minden irányban.

Miskolczi Ferenc dr főispán helyreigazítja *Márkus László*nak *Tisza István*ra tett megjegyzését. *Tisza István* nem nagy fia az országnak, hanem páratlan fia, aki országos ügyei mellett nagy körültekintéssel kiterjeszkedik a legapróbb dolgokra is, melyek az ország népének jólétét célozzák.

Tisza István gróf. A hitelszövetkezeti tisztviselőket serkenti buzgó munkálkodásra.

Brösztel Lajos *Ambrus Zoltán*ra emeli poharát, aki bár nincs jelen, de szövetkezeti tevékenységével tekintélyes része van az elért eredményekben.

Kovácsnay Marcel beszélt ezután, aki politikai hurokat kezdett pengetni.

Dr *Szántó Jakab* *Telegdy József* képviselőre emeli poharát.

A bankett a késő délutáni órákban ért véget, amikor gróf *Tisza István* visszatért Bályokra.

Az olasz-török háború.

Most már újból megindult a harc az olaszok és törökök között, bár még inkább csak az olasz flotta lövöldöz itt-ott török területre, de mivel a hatalmak békeakciója nem sikerült, most a török is összeakarja szedni magát, hogy állást foglaljon az olaszok ellen.

A legújabb táviratok a következők:

Elpusztult török hajók.

Berlin, okt. 5.

Korfüből jelentik, hogy olasz hajók a gumenicai kikötőben két török torpedó hajót elpusztítottak.

Támadásra készülő flotta.

Róma, okt. 5.

Maltából jelentik, hogy a török flotta nincs a Dardanellákban, hanem Beirut előtt vesztegel és támadásra készül elő.

20 százalékkal olcsóbb uri ruha beszerzési forrás.

Ha finom szövetből készült divatos és modern szabású ruhát szeret viselni olcsón, sétáljon el

Darabont Gyula előnyösen ismert uri szabó divattermébe, Páris-u. 12. sz. alá, vagy hívja fel 980 sz. telefont,

mert azért van mellékutcában ez a különben teljesen modernül berendezett divatterem, hogy vevőit olcsón és jól szolgálhassa ki. Dus raktárba megérkeztek a legjobb gyártmányú angol, francia, skót és hazai szövetek, double felöltő és divat mellénykelmék berendezkedésem olyan, hogy a legkényesebb izlést is kielégíthetem. Műhelyemet és mintáimat bárki vételkényszer nélkül megtekintheti. **Elsőrendű munkások.** Vidékre mintát küldök, esetleg egy jól álló viselő öntény beküldése elég, erről újat készítek. Hitelképes egyéneknek és tisztviselőknak részletre is.

Általános mozgósítás.**Konstantinápoly, okt. 5.**

A porta elrendelte az általános mozgósítást, hogy minden eshetőségre el legyen készülve. A kormány a mozgósítás céljaira egy millió fontot küldött a tartományokba.

Megszállott erődök.**London, okt. 5.**

A tripoliszi katonai kormányzó parlamentairet küldött az olasz hajoraj parancsnokához, hogy vele az átadás feltételeiről tárgyaljon. A kormányzó arra is kérte a tengernagyot, hogy siettesse az olasz csapatok partraszállítását, nehogy Tripoliszban zavargás üssön ki. A tengernagy erre az összes erődöket tengerészgyalogsággal szállatta meg.

A törökök hazájukért**Konstantinápoly, okt. 5.**

Az ifju török komité fegyverre hívja a 17—70 éves összes férfiakosságot a haza védelmére. A török szigetek helyőrséget szaporítják.

Tripoliszt nem ostromolják.**Róma, okt. 5.**

Tripolisz nem tett ajánlatot a város feladása iránt. Az olaszok eddig a belső erődítményeket nem ostromolták, mert meg akarják kimélni a várost.

A Szent László-tér aszfaltozása.**A miniszter az angol aszfalt ellen.**

Nagyvárad város törvényhatósága a Szent László-tér aszfaltozását, a Magyar aszfalt társaság ajánlatának mellőzésével, az angol The Neuchatel Company társaságnak adta ki.

A törvényhatóságban a felszólalók megindokolták, hogy miért mellőzik a magyar ipart s miért foglalnak állást az angol aszfalt mellett. Nagyvárad ugyanis nagyon keserű tapasztalatokat szerzett a fűtcai hengerelt aszfaltnál, amelyet szintén a magyar aszfalt részvénytársaság készített, s nem akarták újra kitenni a várost a nagy károsodásnak s hercehurcáknak.

Az angol társaság ajánlata drágább volt, de ezzel szemben nem hengerelt, hanem sokkal értékesebb tömörített aszfalt burkolatot kapná a város. A munka és az anyag hasonlíthatatlanul jobb és nagyobb értékű. Ezt még a város szakértői is elismerték. A város tehát jobb aszfaltot kapott volna a nagyobb összegért.

De hát a törvényhatóság határozatát a miniszter nem hagyta jóvá.

Tegnap ugyanis leirat érkezett Nagyvárad városához a kereskedelmi minisztertől, amelyben feloldja a közgyűlés határozatát s új határozat hozatalát rendelte el.

A miniszteri leirat vonatkozó része a következő:

A város közönsége versenytárgyalás kiírása alkalmával öntött, hengerelt, vagy tömörített aszfaltra kért ajánlatot, a beérkezett ajánlatok közül azonban a »Magyar aszfalt részvénytársaság« hengerelt aszfaltra vonatkozó olcsóbb ajánlatát a »The Neuchatel Asphalt Company« tömörített aszfaltra vonatkozó drágább ajánlatával szemben mellőzte. Ezt a határozatát a város közönsége semmivel sem indokolta, dacára annak, hogy a hengerelt aszfalt elismerten előnyös burkolási mód, mely nagy kocsiforgalmu utaknál beválik s mely a városi tanács előterjesztése és az iratok között fekvő szakértői vélemény szerint a kezdetben mutatkozó hiányok pótlása után Nagyváradon is teljesen bevált.

A miniszter leiratából kitűnik, hogy a városi tanács egyetlen szóval se indokolta a közgyűlés határozatát s így a miniszteri referens a beadott felelősségekől állapította meg bizonyára, hogy a hengerelt aszfalt Nagyváradon is bevált.

Más, kisebb dologban nem ilyen fukar a város tanácsa az indokolással.

Városi közügyek.**Közigazgatási bizottsági ülés.**

Nagyvárad város közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését a város-házban.

Csendes, érdektelen tanácskozás volt, s a polgármester havi jelenésén kívül mindössze 8—10 kisebb jelentőségű felelősségek kerültek tárgyalásra.

Hlaky Endre főispán elnöklése alatt jelen voltak: Rimler Károly polgármester, Némethy István kir. pénzügyigazgató helyettes, Kiss István kir. tanfelügyelő, dr. Thury László városi főgyógyász, dr. Mayer László v. főorvos Rinnóczky Kálmán, dr. Mihály Lajos, Rádl Ödön, dr. Moskovits József, H-ring Sándor jegyző.

A polgármesteri havi jelentésből közöljük a következő érdekesebb adatokat:

A közegészségügyi állapot szeptember hónapban kedvező volt. A születések száma 34-el multa felül a halálozások számát.

A fertőző betegségek közül a romboló toroklob 6 esetben, 2 halálozással; a vörheny 21 esetben, 1 halálzással; a hasi hagymáz 48 esetben, 7 halálozással fordult elő. — A járványkórházban összesen 30 beteget gyógykezelték. — A gyermekkórházban 87 fekvő és 273 bejáró beteget gyógykezelték.

Szeptemberben született 75 fiú, 76 leány, összesen 151 gyermek. Elhalt 61 férfi, 56 nő, összesen 117 egyén. Elhaltak városrészenként: Ujvárosban 18, Óasziban 19, Váralja Velencé 23, a kórházakban 52. — Ot éven aluli gyermekek 49 halt el.

Szegény beteg 268 gyógykezeltetett az orsz. betegápolási alap terhére.

A közbiztonsági állapot kedvezőtlen volt, mert sok lopás eset fordult elő, valamint a Beöthy-utcán, vakmerő módon vé. rehajtott rablás is a közbiztonság rovására esik. Lopás 153, sikkasztás 9, rablás 1, csalás 4, jogtalan elsajátítás 2, hamispénz forgalomba hozás 3, vagyon rongálás 5, tiltott szerenczejáték 2, su yos testi sértés 14, könnyű testi sértés 20 esetben lett bejelentve.

Letartóztatva volt 48 egyén, kik közül eltoloncoltatott 37 egyén. Kihágási feljelentés 531 esetben történt. Külföldre szóló utlevél 12 adatott ki, ezek közül 3 Amerikába.

A közadók szeptember havi bevételi eredménye nem volt kedvező, mert 4132 korona 55 fillérrel kevesebb bevétel volt, mint a múlt év megfelelő időszakában.

Szeptember hóban kiadatott 40 új iparigazolvány, megszünt 10 iparüzlet.

A jelentést tudomásul vették.

Néhány építkezési ügyben átírási illeték dolgában beadott felelősséget, gyógydíj ügyet intéztek el s az ülés véget ért.

Merénylet az osztrák képviselőházban.**Agyon akarták löni Hohenburgert.****A merénylőt elfogták.**

Tegnap délután az osztrák parlament történelmében páratlan eset történt. Délután fél 3 órakor, amikor dr. Adler szocialista képviselő a nagy drágaságról beszélt és azt mondta, hogy a drágaságot a közönség nem fogja elbirni, a második emeleti karzatról négyszer egymásután revolver lövés dördült el. A lövések a miniszterek felé voltak irányítva.

A lövésekre leirhatatlan izgalom tört ki a képviselőházban. A képviselők izgatottan ugráltak fel helyeikről és tudakolták a lövések eredetét.

A rendőrök e közben a karzaton a merénylőt elfogták. A merénylő négy lövést tett. A golyókat meg is találták a miniszterek székeibe belefúródva.

Az első golyó Hohenberger mellett fúródott a székbe, a másik golyó visszapattant és Stinger kultuszminiszter karját érte, — de nem sebesítette meg.

Amikor a merénylőt letartóztatták, az harsány hangon kiáltotta:

— Éljen a nemzetközi szociáldemokrácia!

Az elnök a merénylet után nyomban félbeszakította az ülést, az összes ajtókat bezáratta.

A képviselők egyrésze kikelve támadt a szocialista képviselőkre, mert nekik tulajdonították a merénylet okát.

E közben a képviselőház egyik tisztviselője kihallgatta a merénylőt, aki Matics 19 éves dalmát munkásnak mondta magát. Kijelentette, hogy a szociáldemokrata pártnak a tagja és hogy őt lövést tett, melyekkel Hohenberger lovagot akarta megölni.

A merénylőnél megtalálták a revolvért. A képviselőházban tekintettel arra, hogy az elnök attól tartott, hogy Maticsnak társai is vannak, a karzatot kiürítették.

A további tárgyalás hangulata igen izgatott volt, melynek éle a szocialista képviselők ellen irányult.

A sértetlenül maradt miniszternek gratuláltak.

Csemegesző! Hegyi borok! Világhírű LUKÁCS-féle mézédés Csemegesző!

Ügyszintén tisztán kezelt, legkiválóbb minőségű fehér és vörös borok, legolcsóbban: **Mertz Nándor** csemegeüzletében Körös-u. Telefon 448 sz.

Megszökött testőr.

A halál csengője.

A Budapesten oly tragikus véget ért *László Ödön* tudvalevőleg vasárnap délután 2 órakor halt meg és délután 4 órakor szállították le a hullaházba.

A hadnagy kezét szokás szerint egy villamos csengő gombjára helyezték. A csengő egy őrszobába vezetett, ahol két katona teljesített őrszolgálatot. Ejjel 11 órakor egyszerre ötször egymásután szólalt meg a csengő az őrszobában, ahol a két katona álmosan üldögélt a kemény padon.

A csengő hangja leirhatatlan rémületet idézett elő a katonák között. Az egyik őr, mikor a csengő hangját meghallotta, kétségbeesett kiáltással rohant ki az őrszobából s anélkül, hogy valaki képes lett volna feltartóztatni, szinte örülten menekült keresztül minden, egyenesen ki a szabadba, mindenütt kétségbeesetten kiabálva.

A katona elfutott anélkül, hogy valaki tudta volna, hogy hová. A nagy lármára természetesen felébredt az egész kórház.

Az inspekciós orvosok előlították, akiknek a visszamaradt őr halászápadtan jelentette, hogy megszökött a hullaház csengője. Az orvosok lementek a hullaházba, ahol mozdulatlanul feküdt teljesen kihűlve az agyonlőtt hadnagy. A vizsgálat során az orvosok megállapították, hogy a csengő jelzés úgy történt, hogy a hullá ujjai a kihűlés következtében összehúzódtak és így nyomódott le a villamos csengő, mely halálra rémitette az őrket.

Az elfutott hullá őr az éjjel nem tért vissza, sőt másnap sem. Végre keresésére indultak és így találták rá. A szerencsétlen embert, mikor rátaláltak még mindig reszketett és sehogysem akart visszamenni a kórházba. Az orvosoknak nagy munkájukba került, míg vissza tudták vinni a bakát, akinél alighanem következményei lesznek az ijedtségnek.

A második

országos kongregációi nagygyűlés.

A katolikus nagygyűlés keretében folyik le a második országos kongregációi nagygyűlés, melynek sorrendje a következő:

November 11-én este 7 órakor a Szent István-Társulat dísztermében az Urak kongregációjának és kolóniájának értekezlete. Egész este gyóntatás az összes templomokban. November 12-én reggel 8 órakor közös mise és szent áldozás a lipótvárosi Szent István bazilikában, melyre az összes kongreganisták zászlókkal és jelvénnel hivatalosak. Mise alatt szent beszéd, mise végeztével közös fogadalom megújítás.

Délelőtt fél 10 órakor zártkörű prézesi értekezlet a Szent István-Társulat dísztermében. A diszkusszió alapját képező rövid jelentések tárgyai: A prézes, mint a kongregáció éltető lelke, *Mattyasovszky* Hesszián dr (Esztergom.) A kegyelmi élet ápolása a kongregációban, *Nagy* János dr (Eger.) A szakosztályi működés vezetése, *Vargha* Domján dr (Székesfehérvár.)

A kongregáció alapítása és szervezése *Korrárik* István S. J. (Kalocsa.) A papi kongregáció *Falovszky* Géza (Budapest.)

Délelőtt fél 12 órakor ifjúsági matiné *Várady* Lipót győri püspök elnöklése alatt, a régi országházban. Egyik szónok *Szilágyi* Dózsa lesz. Utána ifjúsági társas ebéd a Kath. Körben.

Délután 3 órakor a női kongreganisták

külön értekezlete a régi országház nagytermében. Előző: *Glatzfelder* Gyula dr csanádi püspök.

Délután 6 órakor diszgyűlés a Vigadó nagytermében. Sorrend:

A kongregációi apostolkodás. *Notter* Antal dr egyetemi tanár (Budapest.)

A vallásos öntudat ébredése. *Vass* József dr a pesti Szent Imre kollegium igazgatója (Budapest.)

A pápai gyászév. *Krúger* Aladár dr ügyvéd (Nagyvárad.)

Zárszó, mondja *Csernoch* János dr kolocsi érsek.

A diszgyűlés után vacsora a Vigadóban.

13-án este 8 órakor a papi kongregáció rendes gyűlése, (Horánszky-utca 22.) melyre az érdeklődő tőisztelendő papság hivatalos.

Finom női szabóság!

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy egy elsőrendű modern szabász vezetése alatt finom női szabóságot rendeztem be.

Tisztelettel

FLEGMAN

divatháza.

Bémer-tér. Alapított 1888.

Verekedés

az osztrák képviselőházban.

A cseh iskola bezárása miatt.

Az osztrák képviselőház most nyit meg s már is óriási botrányok színhelye volt a Reichsrath díszes, oszlopos csarnoka.

Nemcsak olyan megszokott botrányról van szó, hanem valóságos verekedésről.

A bécsi harmadik kerületi cseh iskolát bezárták s ebből keletkezett az egész dolog.

Már korán reggel kivonult a rendőrség a parlamenti palota környékére, de a cseh képviselők elvitték a parlamentbe azokat a gyermekeket anyjukkal együtt, akik kiszorultak az iskolából.

A dologból végre verekedés fejlődött ki a cseh és német képviselők között.

A botrányról a következő értesítést kaptuk:

Ma már korán reggel látni lehetett, hogy a parlament környékén tüntetés készül. Sok rendőr vonult ki, akik az épület feljáróit elzárták. Tíz óra tájban körülbelül száz cseh asszony és gyermek csoportosult a parlament előtt, hogy a komenszki iskolák bezárása ellen tiltakozzanak. A rendőrök nem akarták őket az épületbe bebocsájtani, de azután megjelent a képviselőház elnöke, aki megengedte, hogy egy részük bemenjen a Házba s ott a képviselőknek előadják kívánságaikat. Az oszlopteremben hallatlan jelenetek folytak le. A cseh asszonyok gyermekeikkel valamennyien betódultak. A német képviselők tiltakoztak ez ellen, de a cseh képviselők az asszonyok és gyermekek pártját fogták.

Valóságos undort gerjesztő jelenetek voltak, az asszonyok ordítottak, a gyerekek sirtak s a képviselők is óriási lármát csaptak. A za-

var egyre jobban fokozódott s csakhamar cseh és német képviselők között éktelen verekedés támadt.

A homlokterben volt Croy, Hummer és Teuffel német képviselők egyrésztől és Nemetz és Tomasek cseh képviselők másrésztől.

Hihetetlen volt a kavardás. A cseh iskolagyerekek jajveszékelték, az asszonyok sivalkodtak, a cseh képviselők pedig kegyetlenül a ütlegelték német nacionalista képviselőtársaikat.

Franco Steir, volt nagynémet képviselő, a ki véletlenül vetődött ma a Házba, nagyon megijarta. Ugy elverték, hogy ijedtében előrántotta revolverét, de nem tudta felhuzni a kaskast, csak hadonászott a fegyverrel, míg kiűzték a kezéből. Es az asszonyok, gyermekek iszonyuan sivalkodtak.

Egy cseh asszony egy német képviselőt arcuköppött. Croy német nemzeti képviselőt egy márványoszlophoz szoritották s úgy ütötték-verték. Ökökkel mentek egymásnak a cseh és a német képviselők.

A Ház hivatalnokai mind a folyosókra gyülekeztek s iparkodtak a képviselőket különválasztani, de sehogy sem ment. Délután fél 1 órakor még javában tartott a verekedés az oszlopcsarnokban.

A XI. Katolikus Nagygyűlés.

Az Országos Katolikus Szövetség elnökéhez, mint a katolikus nagygyűlés előkészítő bizottságának elnökéhez a következő levelek érkeztek:

Nagyméltóságú Gróf, Elnök Ur!

Örömmel vettem nagybecsű sorait, melyekben arról méltóztatott értesíteni, hogy az Országos Katolikus Szövetség a XI. katolikus nagygyűlést f. é. november hó 12—14 napjain Budapesten rendezi.

A katolikus öntudatot és tevékenységet kiválóan fejlesztő, s az egész társadalomba az isteni igazságok világosító és gyógyító áramát visszavezető nagygyűlésnek részemre felajánlott védőtségét a nagyméltóságú püspöki karral egyetemben a legnagyobb készséggel és örömmel elfogadom és ha egészségi állapotom megengedi, a nagygyűlésen megjelenni óhajtok.

Fogadja Nagyméltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását, melylyel vagyok Ungvárott, 1911. szeptember 20-án.

alázatos szolgája:

Firczak Gyula, munkács püspök.

Nagyméltóságú Gróf, Val. Belső titkos tanácsos Ur!

Kegyelmes Uram!

A kath. nagygyűlésnek ez évben is szándékolt megtartásáról szóló nagybecsű értesítését e gyűléseink jelentőségének teljes átérzésével, benső örömmel vettem.

Üdvös célú törekvéseikben együttérzésem tanúsításául készségesen s őszinte köszönettel elfogadom a nekem is megtisztelően felajánlott védőnséget azon buzgó óhajjal, hogy Isten áldása kísérje munkájokat s gazdagítsa annak sikerét.

Fogadja Excellenciád kiváló tiszteletem nyilvánítását, melylyel vagyok

Savnikvár, 1911. szeptember hó 24-én.

Excellenciád alázatos szolgája:

Dr Párty Sándor, szepesi püspök.

Czipő, kalap, harisnya és fehérmű
legjobban és legolcsóbban
REICHARD áruhaza
czégnél, Fő-utca szerezhethők be.
Gymnasium, Reál és Polgári
iskolai diák sapkák.
TORNA CZIPŐK.

UJDONSÁGOK.

* **Október 6.** A magyar nemzet leg-sötétebb, legsomorubb napjának hatvané ttedik évfordulóját ünnepeljük. Ma hatvankét éve, hogy a szomorú, véres tragédiának legfőbb fejezete lejátszódott: az aradi Tizenhárom vértanu halált halt a magyar szabadságért. Városunk az idén is méltó kegyelettel üli meg a nagy nap emlékét. Dél előtt 9 órakor a Szent László templomban ünnepélyes gyászszenes-tetel lesz. A jogakadémia ifjúsága délután fél 6 órakor a hagyományokhoz híven ünnepélyt rendez a vértanúk emlékére.

* **A magyás püspök itthon.** Gróf Széchényi Miklós v. b. t. t., magyás püspök Kalocsára utazott Csernok János érsek látogatására. Ma, pénteken este azonban a gyorsvonattal hazaérkezik székelyére, Nagyváradra.

* **A város díszbédje.** A muzeumok és könyvtárak orsz. nagygyűlése alkalmából az ideérkező előkelőségek tiszteletére vasárnap, október 8-án délelőtt Nagyvárad városa díszbédet ad. Erre vonatkozólag a következő felhívást adták ki: Rimpler Károly polgármester felhívja a városi törvényhatósági bizottság tagjait, hogy amennyiben a f. hó 8-án, vasárnap déli 1 órakor, a Fekete Sas szálló emeleti kistermében tartandó városi díszbédén részt venni kívánnának, szándokukat szombaton, f. hó 7-én déli 12 óráig a polgármesteri hivatalban jelentsék be. A teríték ára 17 korona.

* **Firosák Gyula kitüntetése.** A hivatalos lap közli, hogy a király *Firosák Gyula* belső titkos tanácsosnak, a munkácsai görög-katolikus egyházmegye püspökének, felszázadon keresztül az egyház és a közélet terén szerzett kiváló érdemei elismerésül az I. osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

* **Esperesi gyűlés.** A nagyvárad-i kör-ponti esperesi kerület papsága tegnap tartotta ősi gyűlését: a várad-velencei plébánián, hol a kerület összes plébánosai, káplánjai és hitoktatói megjelentek. Dr. *Vicskics Gyula* esperes elbucszattatta a kerületből eltávoztottakat és szeretettel üdvözölte az új tagokat. A folyó egyházi és iskolai ügyek letárgyalása után élénk vita fejlődött ki az új katekizmus ügyében, majd *Peszky Ferenc* theologiai tanár a házasságjognak egy érdekes, az új egyházpolitikai rend következtében némileg megváltozott témájára irányította a lelképástorkodás terén működő tagok figyelmét. Gyűlés után *Halász Gyula* plébános a kerületi tagok tiszteletére ebédet adott, melyen több felkösztető hangzott el.

* **Villamos vasut Nagyváradtól Rontóig.** Említettük már, hogy az ősi-várad-velencei összekötő vasut előmunkálati engedélyt

kért egy Nagyváradtól Rontóig építendő vas-utra. A kereskedelmi miniszter tegnap értesítette Nagyvárad városát és Biharmegyét, hogy a vasúttársaságnak az összekötő vasut egy alkalmas pontjából Nagyvárad város határában, az árapasztó csatorna mentén egyrészt a máv. várad-velencei vasutállomáig, másrészt ebből a vonalból a nagyvárad-i városi vasut bányasori vonalától kiágazólag, Várad-Szöllős és Várad-Szentmárton községek érintésével a belényesi vasut Rontó állomásáig gőz-, esetleg villamos üzemű helyi érdekű vasutra az előmunkálati engedélyt egy évre megadta.

* **Hol legyen az új patika.** A város közegészségügyi bizottsága már foglalkozott a legújabb nagyvárad-i patika kérdésével. *Géher Antal* okl. gyógyszerész ugyanis a Rákóczi-utnak külső részén, a 41—59. sz. házak illetve a másik oldalon a 36. sz. ház és a Muzeum-utca közötti rézén akarna gyógyszerert nyitni, míg *Lédig Arpád* a Rákóczi-ut 28. sz. háza és a Schlauch-tér 18. sz. háza közötti részre kért patika engedélyt, tehát sokkal beljebb a városban. Az irgalmasság és dr. *Medvigy Ferenc* gyógyszererttulajdonosok beadványát intéztek Nagyvárad városához, amelyben rámutatnak, hogy *Lédig Arpád* kérelmének teljesítése veszélyeztetné az ő gyógyszerertárait fennállását, mert azoknak forgalmi körébe esnék. Ha szükség van ezen a részen új gyógyszerertára, az csak ott lehet, ahova *Géher Antal* kérte, mert ez távol van a többi gyógyszerertáraitól. Kéri a várost, hogy ezen kérelem teljesítését javasolja a belügyminiszternek.

* **Ásatások a várban.** A Régészeti és Történelmi Egylet által tervbe vett nagy fontosságú ásatások a jövő héttel megkezdődnek a vár udvarán. Szent László ősi székesegyháza szentélyének felkutatása az ásatások célja, melyet dr. *Karácsonyi János* kanonok, történeti-dós felügyelete alatt *Gyalokay Jenő* tüzérszázados, *H. Fekete Péter* polgári iskolai tanár, dr. *Némethy Gyula* és *Középpessy Gyula* muzeumőrök vezetnek.

* **Kitüntetett tanítók.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap értesítette Bihar-vármegye törvényhatóságát, hogy *Balogh József* geszti és *Hajdu József* kiskereki felekezeti tanítóknak a népnevelés terén szerzett érdemei elismerésül 200—200 korona személyi pótléket adományozott.

* **O. M. Bank részvények vásárlása.** Mosonmegye törvényhatósági bizottsága most foglalkozott Nagyvárad város azon átiratával, hogy a városok és vármegyék vásároljanak Osztrák-Magyar Bank részvényeket. Mosonmegye helyelőleg tudomásul vette Nagyvárad város átiratát s ha fedezete lesz reá, előterjesztést tesz a közgyűléshez ilyen részvények vásárlása iránt. Egyben felhívta a mosonmegyei bankokat, hogy szintén vásároljanak jegybank részvényeket.

* **Vasárnapi hangverseny.** A vasárnap délután fél öt órára a nagy Vigadó-terem a jegy elővételből megállapíthatóan, egész Nagyvárad elit publikumát fogadja be, úgy, hogy Kecskemét javára tekintélyes szép összeg igérkezik a kiadásokon felül maradó jövedelemben. A rendezőség valóban pazar programot állított össze, nagy gondnal készített elő minden teendő s most már csakugyan a nagyközönségen áll, hogy gavallériájával helyt álljon a város társadalmáért. Nem szabad cserben hagyni a gyönyörű vállalkozást. Dr. *Kacsóh Pongrác* szombat reggel megérkezik Nagyváradra és részvevnyomban a próbákön. Napok óta sűrű levélváltást folytat *F. Károlyi* Leonával, hogy az előadandó dalok megválogatása és interpretálása a legsikerültebb legyen. *F. Károlyi* Leona a Kacsóh-dalokon kívül három mély hangulatu *Ady-Reinits* dalt is előad, ami a hangverseny leg-érdekesebb attrakciói közé sorozható. *Polgár*

Mariska már teljesen elkészült prologusával, *Kabos Gyula*, *Báthory Elza* meg a híres jassz-kuplét gyakorolják be. *Gózon Gyula* legjobb kuplét adja elő, *Horváth Mici* pedig két finom műdalt (A hid, Az aranyhalacska) énekel *Kovács Mihály* karmester zongora kísérete mellett. *Szentgyörgyi Mártha*, *Farkas Imre* legpoétikusabb költeményeiből állított össze egy ciklust, viszont *Zsigmondi Anna*, *Farkas Imre* országosan népszerű dalaiból énekel egy sort. Nagy érdeklődésre számíthat *Gózon*, *Zsigmondi*, *Medgyaszai* táncos triója. Táncszámokkal szerepelnek *Kabos* és *Horváth Mici*s. A délután slágerei *Kacsóh Pongrác* dr. szabad-előadása, aminek poént a zenei illusztrálás ad és *Farkas Imre* zongora játéka. Operettjét és dalait személyesen kíséri. Az operett szerepek *Sik Rezső* rendezésében következőkép oszlanak meg: Josephin: *Báthory Elza*, az ezredes: *Miskey József*, a kadét: *Medgyaszay Jenő*, a tisztiszolga: *Gózon Gyula*. A számokat sokat ígérő konferanszszal *Hegedűs Nándor* szerkesztő vezeti be. Jegyek a már elfogyott páholyok kivételével *Huzella Gyula*, *Sebő Imre*, *Vidor Manó* Rákóczi-uti üzleteiben kaphatók és dr. *Bánóczy Kálmán* főispáni titkárnál előjegyezhető. Remélhető, hogy a pompás műsor, aminek különbet évek óta nem produkált a nagyvárad-i mulatságok vezérkara, tömegesen vonzza fel a város urtársaságait.

* **Lukács Gusztáv temetése.** Tegnap nagy részvét mellett, impozáns gyászpompával ment végbe néhai *Lukács Gusztáv* nyug. vasuti főellenőr temetése. A végtisztességtételen a gyászoló családon és előkelő, nagy rokonságon kívül a vasuti tisztikar és városunk intelligens közönségéből sokan jelentek meg. A díszes koporsót elborították a szebbnél szebb koszorúk. A beszterelés után a gyászmenet az olasz plébánia templomba vonult, ahol gyászmise volt az elhunyt lelkiútjéért. Ugy a temetési szertartást, mint a gyászmisét *Imrik S. Zoltán* plébános végezte segédlettel. A templomból az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe vonult, ahol öröknyugalomra helyezték a sokat szenvedett kiváló férfit hű t. tetemeit.

* **A kamara értesítése.** A keresk. m. kir. miniszter urnak az 69104—1911. sz. leiratra való hivatkozással, van szerencsénk az érdekeltek tudomására adni, hogy a pólai hadi tengerészeti arzenálban az 1912. év folyamán felgyülemelő ócska és hulladék anyagok értékesítésére vonatkozó hirdetmény a Budapesti Közlöny. a f. évi október hó 12-iki számában meg fog jelenni. Nagyvárad, 1911. október 5. A nagyvárad-i kereskedelmi és iparkamara: *Huzella Gyula*, kir. keresk. tan. elnök. Dr. *Sarkadi Lajos*, titkár.

* **A vármegyei tisztviselők nyugdíjrendezése.** Hevesvármegye törvényhatósága legutóbb tartott közgyűlési határozata folytán tegnap átiratilag kérte fel Biharvármegye törvényhatóságát a tisztviselők nyugdíjrendezése tárgyában. Hevesvármegye azt indítványozta, hogy mondja ki a vármegye, miszerint módosítani fogja a nyugdíjszabályrendeletet, melyben az eddigi 40 évi szolgálati időt 35-re szállítja le és a lakbér után is állapít meg nyugdíjat. A javaslattal a decemberi közgyűlés fog foglalkozni.

* **Új postautagnökség.** Biharvármegye Hegyközujlak községében »Hegyközujlak« elnevezéssel 1911. évi október hó 11-én postai ügynökség lép életbe, mely bárhova szóló levélpostai küldemények, továbbá csak a bel-földre, Ausztriába, a megszállott tartományokba és Németországba szóló pénz és csomagküldemények felvételével, továbbításával, leadásával és utalvány, nemkülönbön postatakarék-pénztári ügyletek közvetítésével van megbízva. A postautagnökség kézbesítési köre Hegyközujlak községre terjed ki. A postautagnökség leszámolás, ellenőrzés és felügyelet tekintet-

ben a Nagyváradi 2. számú posta és távirada hivatalhoz tartozik és összeköttetését a Hegyközüljáról Nagyváradra és vissza naponként egyszer, közlekedő gyalogküdöncjártat utján a Nagyváradi 1. számú posta- és távirada hivattal nyeri.

* **Lezuhant a kéménybőli.** Nozáký Rudolf kéményseprőmester *Andera Ferenc* nevű segédje tegnap reggel a Vízvezeték utca 40. számú ház kéményeit tisztogatta. Amint egy nyitott kéményt tisztított, megcsuszott és rémesen jajgatva lezuhant a kövezetre. A házbeliék rögtön élesztgetni kezdték a szerencsétlen kéményseprőt s miután nem tudták eszméltre hozni, kihívták a mentőket. A mentők beszállították a biharmegyei közkórházba, ahol megállapították, hogy súlyos belső sérüléseket szenvedett.

* **Összeesett a Nagypiacon.** Pál István 38 éves helybéli illetőségű napszámos tegnap délelőtt a Nagypiac-téren összeesett. Szutor Károly nagypiaci rendőrszem telefonon kihívta a mentőket, akik Pál Istvánt beszállították a biharmegyei közkórházba.

x **Itt a vadászat!!** Ha élvezettel akar vadászni, úgy fegyverét és patron szükségletét szerezzé be szakembernél, mert nem mindegy az, hogy csak puska vagy patron legyen, hanem fontos, hogy az jó és szakértő által legyen készítve, ne hagyjuk magunkat félrevezetni hangzatos hirdetésekkel, mert rendszeren későn bánjuk csak meg, ha ilyeneknek telülünk. **Sauer-féle fegyverek** eredeti gyári árban árjegyzék szerint; továbbá a legelső rendű gyárosok fegyverei csak **LADÁNYI JÓZSEF** puska-művesnél kaphatók eredeti árban. M. kir. főporáruda. Telephon 269. Nagyváradi, Rákóczi-ut.

x **Koró kávéház megnyitása.** Van szerencsénk a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint Köröz-utca 1. szám (Szabóház) a mai kor igényeinek megfelelő kávéházat rendeztünk be és azt folyó hó 5-én ünnepélyesen megnyitjuk. Hosszu éveken át ezen a pályán való működésünk elég garancia lesz arra, hogy kitűnő kávéházi italok és ételek, valamint az összes lapok a n. é. közönség rendelkezésére álljanak. Családok találkozó helye, pontos és figyelmes kiszolgálás. Minden este zene. Számos látogatásért esedeznek *Perl Frigyes* és *Bürger Ernő* kávéosok.

x **Csillár és fémmárgyártási telep:** Nagyváradi Iroda s raktár Szt. János-u. 1. Bémer-tér 3. Telefon 556. Készítik a legálissabb kivitelben modern és stilszerű csillárokat, villamos, gáz vagy petroleumra. Átalakítások s régi csillárok galvanizálása; villamos motor, világítás és csengő berendezések a legolcsóbban. Kiváló tisztelettel **STERN ADOLF.** 33

x **Habig kalapok, Fownes keztük,** angol cipők egyedüli raktára **RÓTH M. UTÓDÁNÁL.**

* **Az idei szép őszi napokat** legkellősebben **CSÁKY SÁNDOR** terített asztalai mellett tölthetjük el, (vasut-állomási repülő-híd hegyoldali lejárójánál) hol mindenkor tisztán kezelt kitűnő hegyi borok, izletes jó magyar konyha áll a t. közönség rendelkezésére. — Minden szerdán este friss flecken-sült. — A t. közönség szíves pártfogását kéri **Csáky Sándor** vendéglős.

x **Casinók,** olvasóköri, nép-, önképző ifjúsági-, tanári és egyéb könyvtárak, valamint szakszervezetek igen gondos és előnyös kiszolgálásban részesülnek. **Benkő Arthur** könyv és papír keresk. modern antiquariumában, Nagyváradi, Rákóczi-ut 10.

Kolosváry Sándor

ékszerész, arany és ezüstműves üzletét

folyó év május 1-én helyezte át míg az építkezés tart Nagyváradi, Rákóczi-ut 5. sz. Veiszlovits házba, az Orsolya zárda templomával szemben.

SZÍNHÁZ.

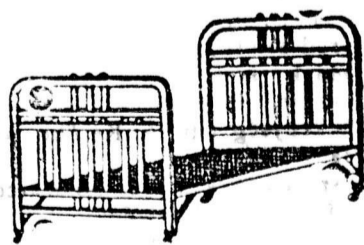
Heti műsor:

Péntek: (október 6 ikán) Bánk bán.
Szombat: Az ártatlan Zsuzsi
Vasárnap délután: Szerencse fia, este János vitéz. (Kacsóh Pongrác dr. vezetésével.)

Bánk-Bánk. Pénteken, október 6 án, nemes régi hagyományai szerint, a legnagyobb magyar drámát, a Bánk-Bánt adja a Szigligeti-színház. Az örök magyar tragédiának ez a mindig aktuális, nemes színrehozatala mindig mély hatást tesz a közönségre, mindig kiváltja azt a csendes, megbocsátó szomorúságot, amelylyel a magyarság színe október hatodikát nemzeti napjává avatta és évről-évre megszenteli. A Szigligeti-társulat előkelő nivóju drámái együttese a lehető legjobbat fogja adni, hogy a remekmű egyetlen szépsége se kallódjék el.

János vitéz Kacsóh Pongráccal. Vasárnap este 8 órakor Kacsóh Pongrác dirigálásában csendül föl a János vitéz szép magyar zenéje a színházban. Az európai hírv. zeneszerzőnek tisztelői meleg ovációt készítettek elő. Az érdekes előadást a kis B) bérlet számára irta elő az igazgatóság.

Vas és rézbutor

gyári raktári

Székrenyagy 3 matraccal 20 korona
Sodronybetét 10 korona
Rézkarniss 4 korona
Gyermekagy 24 koronától feljebb, kapható
Kohn Adolf
vaskereskedőnél, Nagyváradi, Kossuth-utca
10 sz. Telefon 636.

EGYESÜLETEK.

A Népszövetség közgyűlése.

A *Katholikus Népszövetség* tolyó évi október hó 15-én, vasárnap, Pécssett, délelőtt fél 11 órakor a Katholikus Kör nagytermében évi közgyűlést fogja tartani következő tárgy-sorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. Az elnökség lemondása és választása.
3. Évi jelentés.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése.
5. Új igazgatósági tagok választása.
6. Számvizsgáló bizottság választása.
7. Indítványok tárgyalása.

Kelt Budapesten, 1911. szeptember hó 29-án.

Rakowszky István,
elnök.

A **feministák értesítése.** A »Nagyvárad-i Feministák Egyesülete« a közönség szíves tudomására hozza, hogy hivatalos helyiségében (Kereskedelmi és Iparkamara Teleky-u. 11. sz.) október 7 től kezdve hetenként kétszer szerdán és szombaton d. u. 6—7-ig hivatalos órát tart. Tanácsokat ad kenyérkereső pályára készülő fiatal lányok számára, valamint állást közvetítő különböző pályán működő nők részére. A »Nagyvárad-i Feministák Egyesületének Elnöksége« nevében: **Muzella Gyuláné,** dr. Agoston Péterné.

IRODALOM.

A **százados.** Irta Rouhier A. B. Fordította: Tállyán Miklós, a 11-ik eredeti francia kiadás után. A Szent István-Társulat bizománya. Ára 4 korona. »A százados« **Messias** korabeli regény. Eppen ezért fogadjuk talán kissé bizalmatlanul ezt a kötetet. Hiszen még lelkünkben élnek **Senkiewicz** »Quo vadis?«-ának és **Wallace** »Ben Hur«-jának klasszikus alakjai. Erezük, hogy annak a korak művészi beállítása egy mű keretei közé, igazi zseniális írói kvalitásokat kíván. Az evangéliumok ünnepélyes, tömör szövegéből egy-egy mondatot átszőni a mesék csillogó köntösével, anélkül azonban, hogy az Írás szavai ezzel csorbát szenvednének, ez a **Messias** korabeli regények nehézsége. Rouhier tehetsége volt akkora, hogy ezt az akadályt sikeresen távolíthatta el. Mint jeles stílművész és mesészdő hat az olvasóra. A tavaszi pompában fakadó Galilea az a világtörténelmi színpad, melyen alakjai élnek, mozognak. Róma pogány világától megcsömörült százados, a bűnbánó Myriám, a hívő Claudia és a többiek, kiket az evangéliumokból már ismerünk, mozognak előttünk. Szinte észrevétlenül szövedik a jeles író szépséges regénye **Messias** alakja körül oly köntösben, hogy az a klasszikus **Messias**-regények után is újdonság erejével tud hatni.

Tállyán Miklós szép és jó feladatra vállalkozott, s azt dicséretesen teljesítette. A közönség figyelmébe ajánljuk tehát ezt a kiváló érdekességű művet.

Igazságszolgáltatás.

A „rákok“ ügye a törvényszéken.

Rendkívüli érdekes ügy tárgyalása vette kezdetét ma a kir. törvényszék büntető tanácsa előtt. Az országos birre vergődött élesdi rákok ügye szerepel a bíróság előtt, amelyről a Pesti Hírlap rántotta le annak idején a leplet. A bíróság **Milla Mihály** elnökle mellett tárgyalja az ügyet. A panaszos **Szaps János**, akinek a tulajdonából a rákok nagyon különös módon tüntek el.

A bíróság a tanuk között kiállgatta **Beltky**

ÓVÁS.

Óvakodjunk a selejtes kézi munkáktól. Bólyt árut ne vegyen, mikor

ujat és szépet

nálam az ellsmert olcsó áron szerezhethet be.

TATRAY GUSZTÁV

Rákóczi-ut 4. sz. — Telefon 783.

Figyeljünk a cégre!

Dávid szolgabíró, aki azt adta elő, hogy a fiakkeresétől kapott egy zsák rákot, de azt a járási írnoknak adta át, akié a rákászati jog volt.

A bonyodalmas rákpörben mindenki kíváncsian várja az ítéletet.

Aki a sört golyóval fizeti. Schmidt János csizmadiamester, ez év május 10-én részegen bement egy kert-utcai zugenkrászdába, ahol sört rendelt és folytatta az ivást ott, ahol elhagyta. Mikor azután a fizetésre került a sor, szóváltásba keveredett Tolnai Lajos tulajdonossal és Papp Juliska kiszolgálóleánnyal. Veszekedés közben Papp Juliska egy sörös üveggel fejbevágta Schmidt Jánost, mire ez elment, de nemsokára egy revolverrel tért vissza és hirtelen rálőtt a tulajdonosra Szerencsére, azonban a golyó megakadt Tolnai Lajos aranyláncán, akinek így nem történt semmi baja. Az ügyészség szándékos emberölés kísérlete miatt emelt vádat Schmidt ellen, aki azzal védekezett, hogy nagyon részeg volt, azt sem tudta, mit csinál. Az esküdtek egy napi tárgyalás után Schmidt Jánost nem bűnösnek mondták ki, mire a bíróság felmentette a vád alól.

TANÜGY.

Szünet az ipariskolában. Az iparos tanonciskolában f. hó 7-én és 8-án: szombaton és vasárnap, továbbá 10-én és 11-én kedden és szerdán az előadások nem fognak megtartatni. Miről a t. főnök urakat ez uton értesitem. Szűcs István, iparisk. igazgató.

NYILTTÉR.

NEUMANN TESTVÉREK

Üvegfestészeti és diszüvegezési műintézete.

Üvegcsiszoló és tükör áruháza.

NAGYVÁRAD, RÁKÓCZI-UT 55. SZÁM.

A főtisztelendő papság szives figyelmébe ajánljuk műtermünket

templom ablakok diszüvegezések készítésére, művészies és egyszerűbb kivitelben ólom keretbe foglalva.

— CZÉGÜNK TÖBSZÓRŐSEN KITUNTETVE. —

Telefon 1164.

TÁVIRATOK.

Az óbecsei választás

Óbecse, okt. 5.

(Saj. tud.) Az óbecsei kerületben megtartott képviselőválasztás! Dungyerszky Bogdán győzelmével végződött. Az eredmény már délután látható volt, a mikor Dungyerszky Bogdán 971 és Zsotér Zoltánnak 258 szavazata volt. A választás-

nak a késő éjjeli órákban lett vége, a mikor Dungyerszkyt az óbecsei kerület képviselőjének jelentették ki.

Lázadás Portugáliában.

London, október 5.

Több északi városban, így Chavezen és Esmeralsban is, ismét királyi kiáltották ki Mánuel. Egész tartományok népe csatlakozott Conceiro táborához és proklamálta a monarchiát. Londonban tegnap Mánuel exkirály hívei titkos gyűlést tartottak, hogy utasításokat küldjenek Conceirónak. A gyűlésre elment Mánuel is, a ki lord Londsdalenak vendége a towtheri kastélyban.

Madrid, okt. 5.

A badajozsi kormányzó jelenti, hogy Santa Linc körül Conceiro serege és a köztársasági katonaság között véres összecsapás volt.

REGÉNYCSARNOK.

BÖSKÉ

Irtó SARKADI NAGY SÁNDORNE

(Folytatás.) 56

— Megmentetek, felépültem. De amint egészségem visszatérőben volt, egy gondolat gyökerezett meg agyamban, egy kimondhatatlan vágy keletkezett bennem.

Szély akartam lenni, művelt, szellemes, ünneplő leány. Felteitem magamban, hogy tanulni fogok, vigyázok magamra, illedelmes, szótfogadó leány leány leszek.

A vasas vizet mit az orvos rendel, nem öntöm ki többé, hanem megiszom, mert szép akarok lenni, gyönyörű szép, hogy szépségem magas trónjáról önt lenézhessen s kegyetlen szavakkal illethessem olyanokkal, amilyeneket én az ön szájából hallottam volt.

Felmentem a fővárosba, tanultam, dolgoztam s azzal bizelgek magamnak, hogy sikerült is jóvátenni gyermekkorom mulasztásait.

— Minél többet tanultam, minél jobban művelődtem annál inkább halványodtak el lelkem ama alacsony vágyai, amelyekről az imént említést tettem.

Amidőn önt a »Jeimezbál« alkalmával viszontláttam, elfelejttem már bosszualló csuf gondolataimat, sértett büszkeségem azonban fellázadt kellemetlen emlékeim behatása alatt.

De amidőn először megsértettem, s önt oly hidegnek megközelíthetlenné találtam, maró fájdalmat éreztem szívemben. Nem bírtam elviselni a haragját, s kerestem az alkalmat, hogy megkéslelhessen.

— Ön továbbra is hideg zárkózott maradt irányomban, egy alkalommal pedig attól félve, hogy egy pár vigyázatlan szóval elárultam Ön iránti érzelmeimet, továbbá Alice beszédei letti elkeseredésemben, feltűnően kacérkodni kezdtem Önnek szemeláttára Letseyvel, de higgye el nekem, hogy e nemtelen játékra csakis a féltékenységgel vitt rá. Később szemből meg is bántam azt.

Utóbbi szava halkán s lángoló arccal szemem fölére sűtve ejtette ki a leány.

Erzsike szerelmem, álmaim hősnője, hát szeret, csak egy kis mértékben is képes viszonzni szívemnek lángnál is forróbb érzelmeit?

Egyetlen szava elegendő arra, hogy a legboldogtalanabb embert a legboldogabbá varázsolja! Szeret-e szépséges kis Böském?

(Vége köv.)

A szerkesztésért felelős:

Dr VUCKICS GYULA

KÖZGAZDASÁG.

Gabona üzlet.

Borgida Béla és Társa jelentése.

Budapest

A gabona-tőzsdén tegnap kezdetben szilárd volt az irányzat, a zárlatnál azonban kissé el-lanyhult, leginkább azért, mert a málmok a felmondott októberieket nem vették át. Készárú változatlan.

Határidők sárlata:

Apr. lisi buza (1912)	— — —	12.18
Októberi buza — — —	— — —	11.97
Októberi rozs — — —	— — —	10.28
Októberi zab — — —	— — —	9.32
Májusi tengeri (1912)	— — —	8.45
Augusztusi tengeri — — —	— — —	7.88
Augusztusi repce — — —	— — —	14.60

Budapesti értéktőzsde

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiók-jának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— — —	828.50
Oszták hitelrészvény	— — —	645.—
Jelzálogbank — — —	— — —	485.50
Leszámitoló és pénzváltó	— — —	571.50
Salgótarjáni kőszén	— — —	668.—
Oszták államvasut részvény	— — —	730.—
Közuti vasut — — —	— — —	798.—
Beocsini cement — — —	— — —	—
Rimamurányi vasmű — — —	— — —	619.—
Városi vasut — — —	— — —	415.—

Meghívó.

A Nagyváradi és Biharmegyei Patronázs-Egyesület t. tagjait az alapszabályok 14. §-a értelmében tisztelettel meghívom a Nagyvárad város széklházának közgyűlési termében 1911. október 7-én, d. u. 5 órakor tartandó

rendkívüli közgyűlésre.

Ha ekkor 40 tag nem gyűlne össze, ugyanama helyen október 14-én, délután 5 órakor tartjuk meg az érvényesen határozó közgyűlést

Tárgysorozat.

1. A jóváhagyott alapszabályok bemutatása.
2. A tiszttakar és 15 választmányi tag választása.
3. Jelentés a III. orsz. patronázs-kongresszusról.
4. A választmányhoz szept. 29-ig bejelentett esetleges indítványok tárgyalása.

Nagyvárad, 1911. szept. 9.

Molnár,
elnök.

Meghívó.

A nagyváradi kereskedelmi- és iparkamarai ezidei választásoknál minden jogos igényt lehetőleg kielégítő megejtése tárgyában a Kereskedelmi Csarnok f. évi október 9-én, hétfőn este 7 órakor

nagygyűlést tart

saját disztermében, minél fogva felkérem Nagyvárad város összes kereskedőit, akik kamarai választási joggal bírnak, hogy e nagygyűlésen lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek.

Nagy-Várad, 1911. október 5-én.

Reismann Mór,

a nagyváradi kereskedelmi csarnok elnöke.

A Biharmegyei Gazdák Aru és Hitelintézete Rt.
 Nagyváradi, Nagypiac-tér, Andrányi-ház.
Befizetett alaptőke: 1.000.000 korona.

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlai betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti. Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitol váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósít házakra és földbirtokokra. 161

? ? ? ? ?

— Kalapot akar venni ?

— Inget is ?

— Értem; nyakkendőt is!!

— Harisnyát és sapkát is ?!

— Hogy hol veheti meg ezeket legolcsóbban ?!

— Ugy! Nagy választékot is akar!

Akkor menjen

Grosz és Weisz

uri-divat áruházába, Sas-palota, Szent László-téri Passage főbejáratnál.

? ? ? ? ?

Bumbera István

papi- és polgári szabó
NAGYVÁRAD, BÉMER-TÉR.

Ugy a helybeli mint a megyei főtiszteendő papság szálítója.

Helybeli és vidéki Telefon szám 869.

2—3 középiskolát végzett fiu

nyomdász tanulónak

: : felvétetik : :

Szent László-nyomda
 R.-T.-nál.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

PÁL SÁNDOR

műbútorasztalos

Nagyváradi, Uri-utca 49. szám.

Elvállal minden szakmájába vágó munkát, u. m.: matt és fényezett szobaberendezések, konyhabutorok készítését és portál munkákat.

Jó és izléses munkáért jótállok.

Telefon: 629. sz. Telefon: 629. sz.

192

Dajkovits E.

fényirodájában
 Sas palota

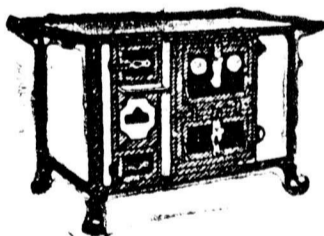
esküvői felvételek a legdiszesebb elrendezésben, villany felvételei speciálitása utólérhetetlen.

Uradalmak, gazdaságok, községek ha jó kútat akarnak, forduljanak:

Márkutz József

villanyerőre berendezett épület és diszműlakatos ipartelepéhez

NAGYVÁRAD, Perces-utca 9. szám.

Szép, tartós és jól főző

takaréktűzhelyek

és lakatos tömegáruk állandó raktáron.

Drótkerítéseket a legjutányosabb áron készít.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Bámulatba ejt mindenkit az „ILLATSZER KIRÁLY” árai!

Körözspart, Lévy-palota.

Figyeljen az árakra.

1 üveg Odol	74 kr.
1 » francia szájviz	25 »
1 » száj szagtalanító	50 »
1 tubus dr Heyder fogcrém	50 »
8 » Thymol »	20 »
1 » Stomatin	20 »
1 » tégely Odontin fogpaszta	55 »
1 drb Odontin betét	85 »
1 üveg Picavan	98 »
1 üveg Bay Rum	85 »
1 » Jera violette brillantin	80 »
1 » francia brillantin	15, 25, 35 »
1 » folyékony brillantin	80 »
1 » valódi dió olaj	15 »
1 » » » kivonat	75 »
1 drb bajszkötő	15, 20 55 »

1 üveg Kerpel kölniumító	88 kr.
1 tégely Margit crém	40 »
1 » Diana crém	65 »
1 drb Diana szappan	65 »
1 dob Lickner puder	38 »
1 » amerikai porcellán puder	1 frt 20 »
1 üveg amerikai petrol	50 »
1 » Emke hajszesz hajhullás ellen	1 frt — »
1 fekete champos	12 »
1 rud rozsa Glycerin szappan	20 »
8 drb francia ibolya szappan	50 »
1 » Kielhauser ibolya glycerin szappan	28 »
1 » Speick szappan	28 »
1 » Windsor szappan	38 »
1 tubus kaloderma	28 »
1 » Beloderma kölniumító	20 »
1 üveg tégely tejcrém	20 »

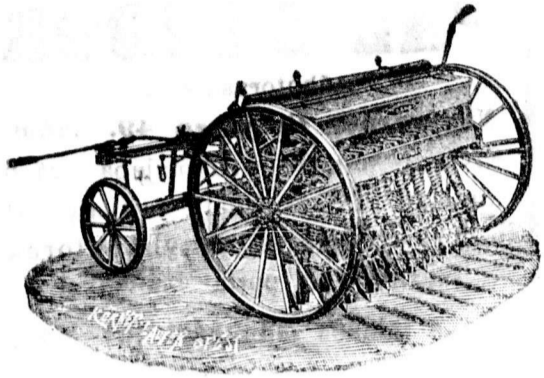
1 esomag eredeti Gillette kés	1 frt 85 kr
1 Gillette utánzatu borotva készlet	1 » 50 »
1 valódi serte hajkefe	70 »
1 dublé hajszkefe	20 »
1 valódi serte ruhakefe	45 »
1 körömkefe	05 »
1 surolókefe óriási	20 »
1 surolókefe kisebb	10 »
12 drb Royal angol cipő crém	96 »
1 drb cipőcrém-kefe kenőkefével	70 »
1 » cipőfényesítő flanel	20 »
1 » Jurigatem Zománc	30 »
1 mtr vörös gumicső	60 »
Egynegyed Ko Brunz watta	95 »

805

Gummi ágylepedő 6 féle minőség igen olcsón, mindennemű betegápolási cikk legolcsóbban, minden más itt fel nem sorolt pipere és háztartási cikkek legnagyobb választékban, igen olcsón! Saját zsebének elbánsága, ha személyesen meg nem győződik az árakról.

Nincs vásárlási kényszer! Illatszerek kímérve a legmodernebb Odeurökben!

Szabadalmazott RECORD II. műtrágyaszóróval egyesített vetőgépek,

melyek az egyedüli létező legtökéletesebb és kifogástalanul működő kombinált gépek. Kanalas és toloskerekes vetőgépek, bármely magnem elvetésére. Resicai egyes és kettős válogatott legjobb acélfajtákból készült ekék és egyéb talajművelési eszközök. Eredeti amerikai tárcsásboronák. Szecska-, répavágók, kukorica-morzsolók és teljes takarmány kamra berendezések. Kalmár-féle rosták. Benzin-, szivógáz- és nyersolajmotorok már 1 lóerőtől kezdve. **BORPRÉSEK** és más szőlőszeti eszközök állandóan raktáron vannak es azonnal szállíthatók.

Árajánlatokkal szívesen szolgálunk!

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Telefon 858.

nagyváradai fiók Nagypiac-tér 1. sz.

Telefon 858.

Értesítjük

igen tisztelt vevő közönségünket, hogy legújabb kicsinybeni elárúsító üzletünket

Zöldfa-utca 7. sz. alatt

Dr. MUNK házban megnyitottuk.

Moskovits Farkas és Társa

cipő és csizmagyár r.-t. Zöldfa-utcai fióküzlet.

Legnagyobb választék férfi, női és gyermek cipőkben!

Egységes szabott gyári árak!

TELEFON!

Megérkezett

a nagy cipő szállítmány, az első nagyváradai selejtes cipő áruházba, ahol minden fajta cipő

igen olcsó árban kapható.

■ Belvárosi Takarékos épület, Barcs-palota. ■

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyelotes szolgálat.

Elvállaljuk villamos világi-tási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 lóerőtől minden nagyságban.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Szabadalmazott folyton-éző

Meteor
Kályhák

sz. 1166.

KÁLYHA

TÁLCZÁK

ELLENZÖK

FAKOSARAK

SZENTARTÓK

NAGY

VÁLASZTÉKBAN

sz. 71-79

sz. 1174-1176

Szabadalmazott folyton-éző

Meteor
Kályhák

TARSOLY és RISZTÓ

különlegességek vaskereskedésében N.-Várad, Rákóci-ut.